
PROGRAMMA:

RONDJE VAN DE TAFEL

1. Uitwisseling

- **Burgers in gezondheidsraad**

Corona is één van de aanleidingen voor de wijzigende samenwerking/-stelling van gezondheidsraden, adviesraden en gezondheidsraden. Vele lokale besturen worden daarnaast ook geconfronteerd met lagere budgetbesteding en een krimpend personeelstekort.

We gaan na wat de stressfactoren/knelpunten en wat de succesformules zijn om gezondheid op de agenda in een gemeente/regio te zetten en mensen aan te sporen om zich in te zetten voor een betere levensstijl.

Situatieschets

- Tijdens en na de coronamaatregelen haakten veel vrijwilligers af om in gezondheids- en adviesraden te zetelen
- De samenstelling van de adviesraden werd herbekeken. Zo is Oud-Turnhout gekozen om vanuit elke adviesraad 1 lid in een kernkring te laten zetelen. Enkel deze kring krijgt ondersteuning van een gemeentelijke ambtenaar. De kernkring is dan samengesteld uit mensen met wisselende belangen die toch op 1 lijn moeten samenwerken.
- Ervaring leert dat een adviesraad obv enkel vrijwilligers niet werkt. Het biedt meer mogelijkheid en een breder draagvlak als er gewerkt met vrijwilligers uit verenigingen.
- Gemeente Arendonk werkt aan nieuwe statuten voor alle adviesraden
- In gemeente Kasterlee wil men de adviesraden bij elkaar nemen in een Welzijnsraad. Er is een nieuw concept nodig om de spanningen te doorbreken die er nu zijn.
- Verschillende gezondheidsraden kampen met een uitloop van voorzitter, trekker,... waardoor de verantwoordelijkheid bij de gezondheidsambtenaar terecht komt die de tijd vaak ook over ander bevoegdheden moet verdelen.
- Vaak wordt een lid willekeurig verplicht door de vereniging om een taak in een adviesraad op te nemen ongeacht hoeveel tijd die die hieraan kan besteden. Leuke dingen worden vaak opgepakt maar de vervelende of minder interessante aan de kant geschoven.
- Als voorbeeld van hoe verschillend gemeenten werken, wordt de implementering van de gele doos aangehaald.
 - In sommige gemeenten niet geïmplementeerd wegens geen budget.
 - Te weinig communicatiemogelijkheden.
 - Geen trekker die tijd kan vrij maken voor het initiatief.
 - Burgers die niet ontvankelijk zijn voor de doos - weerstand.

- In andere gemeenten werkten de diensten dan weer goed samen in een multidisciplinaire omgeving om de verdeling tot een succesverhaal te maken.

Knelpunten	Succesfactoren
Adviesraden obv enkel vrijwilligers bieden geen houvast.	Een gezondheidsambtenaar die tijd kan investeren om een goede agenda voor te bereiden, om opzoekwerk te doen (tijd, logistiek, budget,...), contacten kan leggen.
Geen gemeentelijke ondersteuning	Voldoende budget
Te weinig mensen die zich vrijwillig engageren	Methodieken om preventiewinst te meten
Beperking budget	Cijferrapporten van LOGO om richtlijnen te geven.
Effect van de acties is moeilijk te evalueren	Communicatiemogelijkheden up-to-date
Het effect kan pas na het uitrollen gemeten worden. Dus vooraf geen impactinschatting mogelijk.	Flexibel zijn in vergadertijd, rekening houden met de tijdsbesteding van vrijwilligers.
Vergaderingen online geven minder interactie maar leveren wel tijds winst	Afwisselen online en fysieke vergaderingen
Samenwerken met andere diensten kan het draagvlak verbreden maar wat als de dienst onderbemand is en de schakel wordt onderbroken omdat het werk blijft liggen?	Vertrouwen geven in de adviesraden bij de organisatie van evenementen. Toezicht houden op inclusie van kansengroepen, thema's van andere adviesraden, uitwisselingen.
	Goede mix van burgerparticipatie en professionals in een adviesraad/GZR
	Projecten goed duiden waardoor er meer begrip komt. Nieuwe projecten toelichten.
	Kan er subsidie aangevraagd worden om het budget te verhogen?
	Opportunities vergroten door samen te werken met ELZ, regio's, buurgemeenten,... Samenwerkingsverbanden uitbreiden bv. Neteland, Zuiderkempen, Baldemore,...
	Feedback uit het werkveld vragen om slaagkansen te vergroten.
	Collegialiteit tussen de verschillende gemeentelijke diensten vergroot de impact. Gedragenheid door het schepencollege.
	Thema's uitkiezen naargelang de interesse.

- Samengevat wat is nodig om aan preventie een nieuwe dimensie te geven :
 - samenwerkingsverbanden met een gezondheidscoördinator die tijd kan maken en voldoende budget kan aanwenden om de bindende factor te zijn in een raad
 - gezonde mix in adviesraden van burgers en professionals
 - communicatie: zowel om het project te duiden naar de raad en gemeentebestuur als achteraf om de boodschap te brengen naar de burger.
 - Evaluatiemeters

- **Herselt: Opstart Welzijnsraad**

In het najaar van 2022 heeft Herselt een welzijnsraad opgesteld. De welzijnsraad buigt zich over de thema's gezondheid, welzijn en mondiaal beleid. Zowel professionals als inwoners zijn welkom. De welzijnsraad is vrijblijvend. Er wordt niet met zitpenningen gewerkt.

Tijdens de eerste welzijnsraad werd er gepeild naar welke thema's de meeste interesse kreeg. Er wordt telkens een agenda met uren opgemaakt. Deelnemers mogen aansluiten bij de thema's die hun interesse hebben. De welzijnsraad wordt afwisselend overdag en 's avonds georganiseerd. Er is geen vaste frequentie, maar er wordt gestreefd naar 3 welzijnsraden per jaar. Door de recente opstart van de welzijnsraad wordt er momenteel hoofdzakelijk ingezet op gegevens delen. Zo leren de leden elkaar kennen en weten ze waarvoor ze bij elkaar terecht kunnen.

Huidige uitdagingen zijn:

- Inwoners betrekken
- Actieve bijdrage van de deelnemers krijgen. Momenteel beperkt dit zich tot het voorstellen van de eigen werking.
 - In Westerlo wordt er vaak verwezen naar de gezondheidsraad als een adviesorgaan. Er wordt op verschillende thema's ingezet en het ontbreekt hen niet aan inspiratie. Keuzes maken in gezondheidsacties zou de mogelijkheid geven om acties ten gronde uit te werken en meer impact te genereren. Samenwerking over de diensten binnen het lokaal bestuur wordt als een grote meerwaarde ervaren.
 - In Baldemore organiseert men een gezonde gemeente overleg. Tijdens dit overleg komen de 4 gemeenten (gezondheidsambtenaar en schepen) samen om gezamenlijke acties te bepalen en uit te werken.
 - De gezondheidsraad van Arendonk organiseerde een brainstorm; 'Wat komen jullie tegen?'. De gezondheidsambtenaar maakte keuzes uit de inspiratie die van de leden kwam. Dit vergroot de betrokkenheid.
- Er is geen arts actief betrokken bij de welzijnsraad. Er is wel de mogelijkheid om een arts op voorhand te consulteren.
 - Balen organiseert een gezondheidsraad op zaterdag. Dit maakt het haalbaar voor geëngageerde artsen om aan te sluiten. Met een vaste groep komen zij 5x /jaar samen. De gezondheidsraad wordt voorgezeten door de gezondheidsambtenaar en medewerker van OCMW.
 - Geel, Laakdal en Meerhout organiseren samen een gezondheidsraad. Hierdoor is het makkelijker om lokaal draagvlak te krijgen en om projectsubsidies te ontvangen.
- Goede frequentie bepalen. Wanneer de welzijnsraden elkaar nauwer opvolgen, neemt het aantal deelnemers af.
 - Turnhout organiseert 2 à 3 x / jaar een netwerkoverleg met professionele partners. Stad Turnhout trekt dit. De bedoeling is hiervan is uitwisseling en samenwerking

versterken. Naast het netwerkoverleg worden regelmatig projectgroepen bijeengeroepen.

Uitdagingen die andere lokale besturen aanhalen:

- Het lokaal bestuur weet vaak waarop ze wilt inzetten. Een gezondheidsraad moet meer kunnen doen dan advies geven over de planning van het lokaal bestuur.
- Budget voor gezondheid.
- Uren die aan gezondheid mogen besteed worden. Ondanks er een gezondheids- of welzijnsraad is, blijft de meeste werkdruk bij de gezondheidsambtenaar liggen.

Tips:

- Leden werven gebeurt het best door hen persoonlijk aan te spreken. Via andere stuurgroepen kan je contactgegevens van professionals vragen.

Inne Hermans (OCMW Herselt) trekt de welzijnsraad en heeft de functie van secretaris. Er werd een externe voorzitter aangesteld. De voorzitter of Inne informeren de leden van de welzijnsraad. De andere leden ondersteunen soms bij de uitwerking van acties.

- **Beerse: 50 jaar GZR**

De gezondheidsraad van Beerse viert dit jaar hun 50 jaar bestaan. Om tot dit punt te geraken hebben ze al een lange weg afgelegd. De raad werd voor het eerst opgestart in 1972 door een huisarts en een dierenarts. Ze functioneerden destijds voornamelijk als een beleidsraad die advies gaf, maar trokken en voerden zelf ook acties uit.

In 2008 werden ze erkend als een officiële raad van de gemeente en het OCMW. Hierdoor gebeurde er een verschuiving in de taken van de raad, waardoor het effectieve uitvoeren vooral bij anderen kwam te liggen.

Uitdagingen die de gezondheidsraad gekend heeft:

- Verschil in personeelsinzet over de jaren: Katrien (Gezondheidsambtenaar) heeft momenteel een 10% voor gezondheid. Doorheen de jaren is hier veel verschil in geweest bij de verschillende gezondheidsambtenaren. Dit maakte het erg moeilijk voor de leden van de raad om te weten wat nu juist de bedoeling is van de raad. Er was verwarring voornamelijk rond welke taken er opgenomen werden door de leden van de raad en welke niet. Dit werd er zeker niet gemakkelijker op door het gene wat bovenlokaal georganiseerd wordt zoals IGP (intergemeentelijke preventiewerking) en het LOGO.
 - Ze hebben dit opgelost door duidelijke afspraken te maken over de werking van de gezondheidsraad. De gezondheidsraad in Beerse werkt nu als een adviesraad. Om een beter zicht te hebben op de bovenlokale actoren hebben ze een schema opgesteld met alle belangrijke partners en hun functies om hiernaar toe te kunnen grijpen wanneer dit nodig is.
- De raad heeft ook een tekort aan leden gekend.
 - Dit hebben ze aangepakt door een brede oproep te doen via de sociale media en het lokale blad van Beerse. Ondertussen is het aantal leden gebeterd. De raad bestaat voornamelijk uit beroepsprofessionals.

- Onder de verschillende gemeenten was er een grote diversiteit. Bij sommigen is er momenteel geen gezondheidsraad en is er intern ook weinig ruimte om aan het thema gezondheid te werken, er zijn gemeenten met een samenwerkingsverband die een gezamenlijk raad hebben opgesteld en gemeenten zonder een gezondheidsraad, maar wel met een werkgroep gezondheid.
- De belevenissen van de gemeenten waren verschillend:
 - o We hebben een werkgroep gezondheid maar deze is voornamelijk intern. Het is erg moeilijk om verbinding te vinden tussen de verschillende diensten en met externen.
 - o Er is veel versnippering. Iedereen heeft weinig tijd en er is niet veel verbinding of contact met de verschillende diensten waardoor het lijkt dat we allemaal op eilandjes zitten. Op de raden zijn deze eilandjes dan weg, maar eens daarbuiten is er weinig samenwerking.
 - o We hebben geen gezondheidsraad maar wel een actieve seniorenraad waar veel acties uit komen. Daarnaast hebben we ook nog veel andere raden en werkgroepen die best wel overlappen, maar niet altijd met elkaar in contact zijn.
 - o Vanuit het OCMW proberen we de informatie van de verschillende raden en overleggen te bundelen en terug te koppelen, maar dit lukt niet altijd.
 - o Onze gezondheidsraad bestaat uit een grote groep met voornamelijk professionals. We bevragen in onze groep waar zij aan willen werken en stellen op basis van hun antwoorden de planning op. Iets waar we momenteel op aan het focussen zijn is het tekort aan huisartsen en tandartsen in de regio. We zijn aan het onderzoeken wat we hier aan kunnen doen, we zijn aan het denken om mogelijks met een premie te werken.
 - o De schepen proberen aanwezig te zijn maar wegens tijdsgebrek is dit niet altijd mogelijk.
 - o Verschillende gemeenten gebruikten sociale media al in het verleden om extra leden te zoeken voor hun raden. Ook het lokale blad is een populaire optie voor het zoeken van nieuwe leden.

Viering

Een 50-jaar bestaan mag natuurlijk ook gevierd worden. Daarom organiseert de gezondheidsraad van Beerse een hele [gezondheidsmaand](#) in mei. Tijdens deze maand organiseren ze verschillende activiteiten zoals een fotowedstrijd rond het thema gezonde voeding en beweging met een feestelijke prijsuitreiking, de filmvoorstelling 'Supernova' over dementie en de eenakter en praatcafé 'Daar mag je niet aan denken'. Naast alle festiviteiten gaan ze in mei ook echt aan de slag met gezondheid. Bijvoorbeeld zal de mammobiel in mei terug te vinden zijn in Beerse. Neem zeker een kijkje op www.beerse.be/gezondheidsmaand voor meer info!

2. Warme dagen

- Stad Turnhout startte een pilootproject met LOGO Kempen op. Dit resulteerde in een stappenplan om acties op een structurele manier in te zetten naar verschillende doelgroepen.
- Ondertussen werd dit plan ook uitgerold in Geel en Grobbendonk.
 - Voorbeeld Turnhout: smeerpalen
 - Geel werkt naar kwetsbare groepen: koele plekken in kaart brengen en waar is gratis water verkrijgbaar. Flyer met tips.

- Grobbendonk: Inventarisatie van de acties die scholen doen. Zomerpakket voor elke school met drankkaarten, zonnecrème,...
- Indien jouw gemeente ook interesse heeft om samen te werken aan een gezonde zomer, laat het weten aan jouw regioverantwoordelijke. Ruth Lembrechts bekijkt dan samen met haar welke begeleiding we jullie kunnen aanbieden.

3. Halt2Diabetes

- Diabetesprobleem: diabetes type 2 groeit uit tot een chronische ziekte. 1/10 heeft in 2020 diabetes. Aan de hand van Findrisc test kan nagegaan worden of iemand een risico loopt op verhoogde suikerwaarden.
- Diëtisten en huisartsen kaarten het probleem aan en dit resulteerde in de doelstellingen die in het project Halt2diabetes geformuleerd worden.
- Aan de lokale besturen wordt medewerking gevraagd om via campagnes burgers meer bewust te maken van gezondheidsrisico's die leiden naar Diabetes. Zij kunnen op deze manier steun bieden aan zorgverleners en paramedici.
- In het aanbod naar de burger zitten gratis infosessie die ook wijzen op gevaar van roken, minder bewegen,...Het is dus een geïntegreerd project.

Vragen:

- Wat met praktijken waar diabeteducatoren werken? Mensen die reeds in een diabetestrajct zitten, volgen een apart circuit.
- In Beerse willen ze starten in 2024 en dit op vraag van huisartsen.
- Vosselaar wil wel starten maar wat als in de omliggende gemeenten huisartsen niet op de hoogte zijn? Samen een plan uitrollen met de aangrenzende gemeenten, samenwerken met huisartsenverenigingen biedt voordelen.
- Aan LOGO wordt gevraagd om op te lijsten welke instanties gecontacteerd kunnen worden voor verbinding (huisartsenkringen, intergemeentelijke werking faciliteren,...).

4. Warme Steden en Gemeenten

- In de Kempen zijn er 4 warme steden (Beerse, Herentals, Turnhout en Rijkevorsel)
- Vanuit het fonds 'Ga voor geluk' wordt een oproep gelanceerd aan nieuwe lokale besturen om Warme stad/gemeente te worden. De infovergadering zal plaatsvinden op 5 december 2023 in the Square te Brussel. (Let op: In de presentatie staat dat de infovergadering op 30 november plaatsvindt, maar dit is verzet naar 5 december.)
- Er worden geen subsidies meer voorzien om in het project in te stappen. Er zijn wel nieuwe materialen rond Warme William gratis ter beschikking.

Vragen

- Voor 5/12 komt er geen officiële vraag voor instappen in het nieuw project. Indien er vanuit een gemeente een vraag komt om vroeger in te stappen, kan dit kenbaar gemaakt worden maar het officiële startmoment met de nieuwe methodieken en materialen is pas 5/12.

5. Kzitermee.be

- De nieuwe website is gelanceerd en de materialen zijn verkrijgbaar bij LOGO Kempen. Promoot Kzitermee.be op jouw eigen website en via jouw communicatiekanalen.

6. Complimentenactie

- 01/03/2023 : complimentendag
- 2 nieuwe materialen die half februari bij ons toekomen en dan verdeeld worden
 - Pakketje postkaarten: € 1
 - Sticker vel: € 0.4

7. Netwerkevent Kei-awards

- Save the date: 30 maart 2023 in zaal Europeion in Turnhout
- Inschrijven kan via www.kei-awards.be

Varia

- Volgend regionaal overleg: online, dinsdag 23 mei 2023